

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Forslaget har til formål at præcisere, at retten til betalte besøgsrejser ikke skal gælde for personer med handicap, der er anbragt på et døgntilbud i Grønland i henhold til en dom eller efter beslutning herom truffet af retten efter bestemmelserne i kriminallov for Grønland, kapitel 33.

2. Hovedpunkter i forslaget

Nærværende forslag om ændring af Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap indeholder ændringer af bestemmelserne i §§ 54 og 55.

Efter handicaplovens § 54 har en person med handicap over 18 år ret til 1 årlig betalt besøgsrejse til sit hjemsted, hvis personen har ophold i et døgntilbud i Grønland, og dette er beliggende uden for personens hjemsted. Personer, der har ophold i et døgntilbud i Danmark efter kommunalbestyrelsens tilbud, har ret til 2.

De samme forhold gør sig gældende efter handicaplovens § 55, der giver børn med handicap ret til 2 årlige betalte besøgsrejser.

Det samme gør sig ikke gældende for dømte, der er anbragt i et døgntilbud i Danmark efter kriminalloven. Her er der ikke ret til besøgsrejser, fordi handicaplovens § 54, stk. 3 og § 55, stk. 3, specifikt henviser til § 49, stk. 2, hvoraf det fremgår, at der alene er tale om personer, der af kommunalbestyrelsen er tilbudt ophold uden for Grønland.

Det er anklagemyndigheden, der har kompetencen til at beslutte, om og hvornår en dømt har ret til udgang, og der kan på den baggrund ikke fastsættes regler i Inatsisartutloven, der giver ret til besøgsrejser, der må forudsætte, at der er ret til udgang

Samtidig har det i praksis vist sig, at bestemmelserne om besøgsrejser for personer med ophold på et botilbud i Danmark, i nogle tilfælde bliver fortolket forkert. Dette har medført, at personer, som er anbragt i Danmark på baggrund af en dom eller efter rettens beslutning herom, i nogle tilfælde har fået tildelt betalte besøgsrejser, selv om der ikke har været hjemmel til dette.

Det Sociale Ankenævn traf den 19. juni 2019 afgørelse om at tiltræde en kommunes afgørelse om at give afslag på besøgsrejse til en person, der var anbragt i henhold til dom i et botilbud i Danmark. Det Sociale Ankenævn begrundede afgørelsen med, at retten til besøgsrejser kun gælder for personer, der opholder sig i et døgntilbud uden for sit hjemsted efter

kommunalbestyrelsens eller Naalakkersuisuts beslutning herom, og at personen var anbragt i et døgntilbud i henhold til dom.

Formålet med nærværende forslag er at præcisere, at retten til betalte besøgsrejser ikke skal gælde for personer med handicap over 18 år og børn med handicap, der er anbragt på et døgntilbud i henhold til en dom eller efter beslutning herom truffet af retten. Det er således alene denne personkreds, nærværende forslag afskærer. Retten til besøgsrejser for personer over 18 år med handicap og børn med handicap, der visiteres til et døgntilbud af kommunalbestyrelsen bevares således som i dag.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vurderes ikke at have nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ingen konsekvenser for miljøet, naturen eller folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget afskærer retten til besøgsrejser for en mindre gruppe personer med handicap, der har ophold i døgntilbud i henhold til en dom eller efter en beslutning truffet af retten herom, mens retten til besøgsrejser for personer med handicap, der er visiteret til et døgntilbud i henhold til et tilbud fra en kommunalbestyrelse, bevares uændret.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget har ingen andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring

Forslaget har i perioden 8. december 2020 til 4. januar 2021 været offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl, og har samtidigt været i høring hos en række høringsparter. Der henvises til bilag 2 om høringen.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Nr. 1

Til § 54, stk. 1.

Det følger af stk. 1, at en person med handicap, som er over 18 år, og som har ophold i et bo-kollektiv, en beskyttet boenhed eller et døgntilbud, som er beliggende uden for personens hjemsted, dvs. personens hjemby eller hjembygd, er berettiget til 1 betalt besøgsrejse til sit hjemsted om året.

Formålet med bestemmelsen er at hjælpe personer, der har ophold uden for deres hjemsted, til at bevare tilknytningen til hjemstedet. Med hjemstedet henvises som udgangspunkt til den by eller bygd, hvor personen med handicap havde ophold, før personens ophold på botilbuddet. Andre forhold, herunder personen med handicaps personlige relationer, kan indgå i vurderingen. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor de nærtstående til personen med handicap er fraflyttet den tidligere bopæl. I denne situation vil der kunne gives besøgsrejser til de nærtståendes nye bopæl, således at relationen til de nærtstående sikres bedst muligt. Som nærtstående anses normalt ægtefælle, forældre, søskende, bedsteforældre, plejeforældre samt andre, som har et nært forhold til personen.

Nr. 2

Til § 54, stk. 6

Det følger af stk. 6, at retten til betalt besøgsrejse for en person med handicap over 18 år efter stk. 1-4 ikke gælder, når personen har ophold på døgntilbuddet i henhold til en dom eller efter en beslutning truffet af retten herom efter bestemmelserne i kriminallov for Grønland, kapitel 33.

Nr. 3

Til § 55, stk. 6

Det følger af stk. 6, at retten til betalt besøgsrejse for et barn med handicap efter stk. 1-4 ikke gælder, når barnet har ophold på døgntilbuddet i henhold til en dom eller efter en beslutning truffet af retten herom efter bestemmelserne i kriminallov for Grønland, kapitel 33.

Til § 2

Det foreslås, at forslaget træder i kraft den 1. januar 2022.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
Gældende formulering	Lovforslaget
	§ 1
	I Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap foretages følgende ændringer:
§ 54, stk. 1 § 54. En person over 18 år med handicap har ret til 1 årlig betalt besøgsrejse til sit hjemsted, jf. dog stk. 3 og 4, såfremt følgende betingelser er opfyldt: 1) personen har ophold i et bokollektiv, jf. § 13, i en beskyttet boenhed, jf. § 14, eller på et døgntilbud, jf. § 18, og 2) botilbuddet er beliggende uden for personens hjemsted.	1. § 54, stk. 1, affattes således: ” En person over 18 år med handicap har ret til 1 årlig betalt besøgsrejse til sit hjemsted, jf. dog stk. 3, 4 og 6, såfremt følgende betingelser er opfyldt: 1) personen har ophold i et bokollektiv, jf. § 13, i en beskyttet boenhed, jf. § 14, eller på et døgntilbud, jf. § 18, og 2) botilbuddet er beliggende uden for personens hjemsted.”
	2. I § 54 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke: ” <i>Stk. 6.</i> Retten til besøgsrejser, jf. stk. 1-4, finder ikke anvendelse for personer med handicap, der har ophold i døgntilbud i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom.”
	3. I § 55 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke: ” <i>Stk. 6.</i> Retten til besøgsrejser, jf. stk. 1-4, finder ikke anvendelse for børn med handicap, der har ophold i døgntilbud i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom.”
	§ 2
	Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2022.

Høring

Forslaget har i høringsperioden været i høring hos følgende høringsparter:

Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Retten i Grønland, Grønlands Politi, Kriminalforsorgen, Grønlandske Advokater, Landsforsvareren i Grønland, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Institut for Menneskerettigheder, Ligestillingsrådet i Grønland, Det Sociale Ankenævn, Børnetalsmanden MIO, Handicaptalsmanden Tilioq, Pissassarfik – Det Landsdækkende Handicapcenter, Foreningen Grønlandske Børn, MIBB (Bedre Børneliv), Sorlak (Fællesråd for børne- og ungdomsorganisationerne i Grønland), NanuBørn, Isumassortit (Foreningen for visse selvejende døgninstitutioner for børn), Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat (Grønlandske Handicaporganisationer), KNIPK (Handicapforeningen i Grønland), ISI (Foreningen for blinde og svagsynede i Grønland), KTK (Døveforeningen i Grønland), Sugisaq (Foreningen for sindslidende og deres pårørende), Landsforeningen Autisme, kreds Grønland, INOOQAT (Forældreforening for udviklingshæmmede i Grønland), Angajoqqaatigiit (Forældreforening til børn med ADHD og/eller autisme), NIISIP (Faglærte socialrådgiveres forening i Grønland), Det Grønlandske Sundhedskartel, Peqqissaasut Kattuffiat - Grønlands Sygeplejerskeorganisation.

Følgende har indsendt høringsvar:

Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Børnetalsmanden/MIO, Institut for Menneskerettigheder, KNIPK, Grønlands Erhverv og Grønlands Politi.

De indkomne høringsvar er gengivet i deres helhed, og med departementets kommentarer anført i kursiv.

Kommuneqarfik Sermersooq

”Forvaltningen for Velfærd og Arbejdsmarked bakker fuldt op om de foreslåede ændringer. Det er en hensigtsmæssig præcisering af retten til besøgsrejser.

Forvaltningen for Velfærd og Arbejdsmarked har en enkelt bemærkning. Forslaget til den konkrete affattelse af § 55, stk. 6 i Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 *om støtte til personer med handicap* bør give anledning til en overvejelse om, hvorvidt samme præcision er nødvendig vedrørende besøgsrejser for anbragte børn i henhold til § 36, stk. 2 i Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 *om støtte til børn.*”

Svar: Naalakkersuisut har allerede udarbejdet et forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om støtte til børn, som forventes fremsat samtidig med nærværende forslag, hvori der i § 32 vil blive indsat et nyt stykke 4, der på samme måde som nærværende forslag

vil tydeliggøre, at retten til besøgsrejser ikke skal finde anvendelse for børn, der i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom er anbragt i en døgninstitution, herunder en sikret afdeling i en døgninstitution efter § 36, stk. 2 i Inatsisarttulo om støtte til børn.

Qeqqata Kommunia

”Qeqqata Kommunia vil først og fremmest opfordre Naalakkersuisut på det kraftigste om, at følge aftalen mellem kommunerne og Naalakkersuisut, om mindst 5 ugers høringsfrist foruden ferieperioder.”

Svar: Høringsaftalen af 20. maj 2010 mellem Kanukoka og Naalakkersuisut, hvoraf kravene om den 5 ugers høringsfrist samt juli som høringsfri måned fremgik, blev ved nedlæggelsen af Kanukoka den 31. juli 2018 ophævet. Der gælder således ikke længere særregler vedrørende høring af kommunerne.

Efter de gældende Retningslinjer for intern og ekstern høring af retsforskrifter, kgl. anordninger, redegørelser mv. af 27. november 2019, udarbejdet af Lovafdelingen, Formandens Departement, fremgår det, at den almindelige høringsfrist er 4 uger, og at der kan ske høring i alle årets 12 måneder.

Høringen af forslaget anses derfor for at overholde de gældende retningslinjer.

”Qeqqata Kommunia bifalder dog Naalakkersuisuts præcisering ift. årligt betalt besøgsrejser for personer med handicap, der enten opholder sig i bo kollektiv, i beskyttet bo kollektiv eller på et døgntilbud, som ligger uden for vedkommendes hjemsted.

Præciseringen stadfæster, at retten til besøgsrejser for børn og voksne med handicap frafalder, hvis vedkommendes ophold i døgntilbuddet blev besluttet via dom eller, at beslutning herom er truffet af retten efter bestemmelserne i kriminallovens kapitel 33 for Grønland.

Det er kommunens erfaring, at dømte personer der er anbragt i et sikret døgntilbud efter handicaplovens §51, har tendens til at få et tilbagefald når vedkommende besøger hjemstedet. Kommunen er derfor positivt indstillet på nuværende forslag om ændring af loven.

Kommunen føler sig tryk ved, at kredsretten forhører sig hos de enkelte kommunale sagsbehandlere omkring vedkommendes livssituation, før de træffer beslutning omkring sager, der omhandler personer med handicap der har begået kriminalitet. Kommunen påskønner, at kredsretten giver kommunen mulighed for at igangsætte diverse tiltag i sager hvor retten vurderer, at dette er bedre for personer med handicap end at sende vedkommende i sikret døgntilbud.”

Svar: Departementet takker for det fremsendte høringssvar og input.

Børnetalsmanden/MIO

”Børnetalsmanden har den 7. december 2020 modtaget høring vedr. ”Forslag til ændring af Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap (besøgsrejser for personer med handicap anbragt ved dom eller rettens beslutning”.

Børnetalsmanden takker for denne mulighed for at kommentere på høringen.

Børnetalsmanden vurderer høringen ud fra et børne- og ungeperspektiv ud fra FN’s Konvention om Barnets Rettigheder, særligt FN-artikel 3 og artikel 37:

Artikel 3

I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

Artikel 37 (c)

Deltagerstaterne skal sikre, at: (...)

ethvert barn, der er berøvet friheden, behandles menneskeligt og med respekt for menneskets naturlige værdighed og på en måde, der tager hensyn til deres aldersmæssige behov. Især skal ethvert barn, der er berøvet friheden, holdes adskilt fra voksne, medmindre en sådan adskillelse ikke anses at tjene barnets tarv, og skal have ret til at opretholde kontakt med sin familie gennem brevveksling og besøg, bortset fra under særlige omstændigheder;

Formålet med indeværende forslag er at præcisere, at retten til besøgsrejser ikke skal gælde for personer med handicap over 18 år og børn med handicap, der er anbragt på et døgntilbud i Grønland i henhold til en dom eller beslutning herom truffet af retten. Det er alene denne personkreds indeværende forslag afskærer. Retten til besøgsrejser for personer over 18 år med handicap og børn med handicap, der visiteres til et døgntilbud af en kommunalbestyrelse efter handicaploven, bevares således som i dag.

Generel bemærkning

Børnetalsmanden har den 10. december 2020 rettet henvendelse til Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet for at efterlyse argumentet for præciseringen, da denne ikke fremgår af høringsmaterialet.

Børnetalsmanden har fået præciseret argumentet og har ingen yderligere bemærkninger.”

Svar: Departementet skal først og fremmest takke for det fremsendte hørings svar.

Børnetalsmanden fremsendte den 10. december 2020 følgende henvendelse:

”Tak for de to høringer vedrørende præcisering i forhold til henholdsvis § 32 i Inatsisartutlov om støtte til børn samt § 55 i Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap med høringsfrist den 4. januar 2021.

Kan du hjælpe med en afklaring af argumentet for, at retten til besøgsrejser ikke skal gælde for børn, der er anbragt på en døgninstitution i Grønland i henhold til en dom eller beslutning truffet af retten herom, da argumentet ikke er helt tydeligt at læse ud af høringsmaterialet?”

Departementet svarede i denne forbindelse følgende:

”Tanken bag handicaploven var, at man blev tilbudt ophold på et døgntilbud i henhold til en beslutning om at tilbyde støtte af en kommunalbestyrelse på baggrund af en individuel handleplan hvori personens behov for støtte blev beskrevet.

Når det var nødvendigt at anbringe en person med handicap, herunder både børn og voksne, uden for deres hjemste, ville disse personer få ret til betalte besøgsrejser for at bevare tilknytningen til hjemstedet.

Det har således aldrig været hensigten, at personer anbragt i et døgntilbud i henhold til en dom eller rettens beslutning herom, som surrogat for anbringelse i en anstalt, skulle have ret til besøgsrejser, som under alle omstændigheder må forudsætte ret til udgang.

I handicaplovens §§ 54 og 55 fremgår det i midlertidigt, at retten til besøgsrejser er afhængig af, om personen har ophold i et bokollektiv, jf. § 13, i en beskyttet boenhed, jf. § 14, eller på et døgntilbud, jf. § 18, og dette botilbud er beliggende uden for personens hjemsted.

Af handicaplovens § 51 fremgår det endvidere, at der kan ske anbringelse af personer med handicap på et sikret døgntilbud i Grønland, når retten har truffet beslutning om foranstaltninger efter Kriminallov for Grønland kapitel 32 eller 33.

Da både døgntilbud og sikrede døgntilbud nævnes direkte i handicaplovens § 18, vil alle personer med ophold i et døgntilbud i Grønland, uanset om dette er på baggrund af et tilbud fra en kommunalbestyrelse eller en dom eller rettens beslutning herom, ud fra en ren ordlydsfortolkning af loven, have ret til betalte besøgsrejser.

Dette har dog aldrig været hensigten, hvorfor dette nu indskrives klart og tydeligt i lovens bestemmelser om besøgsrejser, både for voksne og børn/unge over den kriminelle lavalder.

Samme tankegang gør sig gældende i ændringen af Inatsisartutloven om støtte til børn, hvor tanken altid har været, at retten til besøgsrejser var påtænkt børn placeret på døgninstitutioner uden for hjemstedet i henhold til en beslutning truffet af en kommunalbestyrelse og ikke på baggrund af en dom eller rettens beslutning herom.”

KNIPK

KNIPK har følgende kommentar til Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdes høring vedrørende ”forslag til” ændring af Inatsisartutlov.

2. I lovens § 54 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke: Stk. 6. Retten til besøgsrejser, jf. stk. 1-4, finder ikke anvendelse for personer med handicap, der har ophold i døgntilbud i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom.

3. I lovens § 55 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke: Stk. 6. Retten til besøgsrejser, jf. stk. 1-4, finder ikke anvendelse for børn med handicap, der har ophold i døgntilbud i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom.

KNIPK vil meddele sin støtte til ændringsforslaget.

Svar: Departementet takker for det fremsendte hørings svar.

Institut for Menneskerettigheder

”Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet har ved e-mail af 8. december 2020 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap (Besøgsrejser for personer med handicap anbragt ved dom efter rettens beslutning).

Instituttet har ingen bemærkninger til forslaget.”

Svar: Departementet takker for det fremsendte hørings svar.

Grønlands Erhverv

”Under henvisning til ovennævnte ændringsforslag skal Grønlands Erhverv herved meddele, at GE ikke har nogen bemærkninger til ændringsforslaget.”

Svar: Departementet takker for det fremsendte hørings svar.

Grønlands Politi

”Grønlands Politi har ingen bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.”

Svar: Departementet takker for det fremsendte hørings svar.